

Datum: 15 mei 2018

Noodzaak van objectieve, recente gegevens als basis voor voorlichting

Om te komen tot een goede aanpak ter reducering van het aantal bijtincidenten moeten we meer weten over de aard, omvang en oorzaken. Een gebrek aan gegevens over ras/type hond, slachtoffer, toedracht en omstandigheden maakt het moeilijk om vast te stellen waar de grootste probleempunten liggen. Er zijn veel meningen en generalisaties.

Een landelijke uniform registratiesysteem van bijtincidenten levert feitelijke kennis en de mogelijkheid om gericht preventief voorlichting te kunnen geven. Hierbij zouden niet alleen hond-mens, maar ook hond-hond of hond-ander dier incidenten moeten worden geregistreerd. Burgers zouden onveilige situaties laagdrempelig moeten kunnen melden.

De oorsprong van bijtincidenten en de mogelijkheden tot voorlichting

Bijtincidenten ontstaan vaak door een combinatie van factoren die te maken hebben met

1. de eigenschappen van de hond
2. hoe de eigenaar met de hond omgaat
3. de omstandigheden waarin het incident plaats vond

Bij alle drie de factoren kan voorlichting een belangrijke rol spelen in het verlagen van de risico's.

1. ***Eigenschappen hond: voorlichting over bewuste aanschaf, verantwoorde fok en socialisatie***
De neiging tot bijten verschilt tussen rassen en typen en tussen foklijnen en individuele dieren.

- ❖ **Objectieve en makkelijk toegankelijke informatie over de eigenschappen en aandachtspunten van verschillende typen honden is essentieel, zodat men een doordachte keuze kan maken.**

Door een mismatch tussen hond en eigenaar (en zijn situatie) ontstaan problemen waaruit bijtincidenten kunnen voortkomen. Het is belangrijk dat wie een hond koopt zich vooraf goed verdiept in welk type hond bij hem past. Daarvoor is objectieve voorlichting essentieel. Het LICG wil om die reden graag de serie rassenbijsluiters uitbreiden.

- ❖ **Koper kiest voor een hond van een verantwoorde fokker die de ouderdieren zorgvuldig selecteert op sociaal gedrag.**

Omdat het gedrag van de hond deels erfelijk is, moet bij de fok geselecteerd worden op sociale, stabiele ouderdieren. Uit onderzoek blijkt dat dit tot effect kan hebben dat er bij volgende generaties minder agressie en angst voorkomt. Het LICG informeert mensen die een hond willen aanschaffen over waar ze op moeten letten bij de selectie van een fokker. Bovendien wil het LICG mensen stimuleren om meer te vragen over het gedrag van de ouderdieren en te informeren naar de uitslag van een gedragstest als dat van toepassing is.

❖ **Kopers van honden moeten letten op de herkomst van de honden en de kwaliteit van de socialisatie.**

Stress bij de moederhond kan bij pups hogere stressgevoeligheid veroorzaken. Goede fokomstandigheden zijn nodig om stabiele pups te krijgen. Het LICG adviseert kopers om daar goed op te letten en raadt mensen af om pups uit niet controleerbare buitenlandse massafok aan te schaffen.

Om angst-agressie te voorkomen is goede socialisatie essentieel. De hond moet vertrouwd raken met prikkels in zijn (toekomstige) omgeving. Dat begint bij de fokker, de opgroeiomstandigheden van pups zijn daarom zeer belangrijk om probleemgedrag en bijtincidenten te voorkomen. In huis opgroeien is daarbij een voordeel.

2. De eigenaar: verantwoordelijk voor verdere socialisatie, opvoeding en begeleiding

De eigenaar draagt grote verantwoordelijkheid om het ontstaan van probleemgedrag te voorkomen. Socialisatie en opvoeding van de hond, kennis over hondengedrag en het goed begeleiden van de hond in de maatschappij zijn zaken die bevorderd moeten worden.

❖ **Wie een pup aanschaft, is doordrongen van de noodzaak de pup goed te socialiseren.**

Socialisatie is enorm belangrijk in het voorkomen van probleemgedrag. Socialiseren is echter niet eenvoudig. Elke puppykoper moet hierover informatie krijgen. Fokkers en dierenartsenpraktijken kunnen hieraan bijdragen omdat vrijwel elke puppykoper daar komt met zijn pup. Via folders kan men doorverwijzen naar de website minderhondenbeten.nl van het LICG.

❖ **Wie een hond aanschaft, moet gestimuleerd worden ermee op cursus te gaan.**

Op een goede cursus leert men veel over hondengedrag en leert de hond basisgehoorzaamheid. Elke hond is anders, daarom is het voor iedereen, ook voor ervaren houders, nuttig om op cursus te gaan. Uit onderzoek blijkt dat pups die op cursus geweest zijn, minder vaak agressie gaan vertonen. Het LICG is van mening dat gestimuleerd moet worden dat iedereen die een nieuwe pup of volwassen hond aanschaft, naar een degelijke hondenschool met gediplomeerde en nageschoolde instructeurs moet gaan.

❖ **Eigenaren moeten verantwoordelijkheid nemen voor het gedrag van hun hond.**

Gemeenten kunnen aan hondeneigenaren informatie verstrekken over de regels voor eigenaar en hond, uitlaatgebieden, volgen van hondencursussen en wat mensen kunnen doen als ze problemen met de eigen of vreemde hond constateren. Desgewenst kan het LICG hiervoor (digitaal) basismateriaal aanleveren.

❖ **Hondeneigenaren moeten weten bij wie ze terecht kunnen voor deskundige hulp als er probleemgedrag ontstaat.**

Het LICG adviseert hondeneigenaren om tijdig deskundige hulp te zoeken als er probleemgedrag dreigt te ontstaan. Helaas is het vaak moeilijk voor hondeneigenaren om het kaf van het koren te scheiden omdat de beroepen kynologisch instructeur en kynologisch gedragstherapeut geen beschermde status hebben. Er zijn mensen in dit gebied werkzaam die de problemen niet

voldoende kunnen verhelpen en soms zelfs vergroten. Veel mensen weten niet dat dit echte beroepen zijn waarvoor gerichte opleidingen bestaan. Het verdient aanbeveling om hierover meer objectieve voorlichting te geven.

3. De context: misverstanden in de communicatie tussen mens en hond

Uit het rapport 'Hondenbeten in perspectief' blijkt dat de meeste bijtincidenten zich voordoen in de huiselijke kring met een bekende of eigen hond. Vaak tijdens komt dat doordat waarschuwend gedrag of stresssignalen van de hond niet tijds herkend worden. Bij het publiek leeft echter meer angst voor de onbekende hond op straat die mensen/kinderen of andere honden bijt. In de publieke ruimte zijn volwassenen vaker het slachtoffer; vaak door het uit elkaar proberen te halen van vechtende honden of door het langs de hond rennen of fietsen. Over hond bijt hond incidenten is vrijwel niets bekend.

❖ Voorlichting over hondentaal en hondengedrag moet gestimuleerd worden. Daarbij moet extra aandacht zijn voor kinderen.

Kennis van hondentaal en hondengedrag is belangrijk voor iedereen. Wie kan herkennen wat een hond bedoelt en hoe hij zich voelt kan risico's vermijden. Eigenaren interpreteren het gedrag van de hond vaak verkeerd.

Ook voor kinderen is het belangrijk iets van hondentaal te weten, en te leren wat men wel en niet met een hond kan doen. Kinderen komen overal honden tegen. Verloskundigenpraktijken, consultatiebureaus, peuteropvang en basisscholen zouden voorlichtingsmaterialen kunnen verstrekken over de omgang met honden. Folders met verwijzingen naar de website minderhondenbeten en de Tien gouden regels zouden hiervoor geschikt zijn. Ook kan speciaal lesmateriaal worden ingezet op basisscholen.

Tot slot: het welzijn van de hond moet worden meegewogen.

Honden zijn belangrijk voor mensen en het hebben van een hond heeft veel positieve kanten. Velen ontlenuen steun aan hun hond en het houden van honden kan gezondheid en sociale contacten bevorderen.

Daarbij is het belangrijk dat het welzijn van de hond niet in het gedrang komt. Bij onvoldoende faciliteiten voor honden, zoals veilige en ruime uitlaatplekken en losloopgebieden, komen de fysiologische en ethologische behoeften in de knel. Dat vermindert het welzijn en kan het ontstaan van probleemgedrag in de hand werken, bijvoorbeeld doordat de hond zijn energie niet kwijt kan. Het LICG wil dan ook benadrukken dat deze welzijnsaspecten niet uit het oog mogen worden verloren.